

שאל נא את הכהנים תורה

Q. I was in an elevator and a זב or יולדת pushed the button and I went up to the next floor, did I become טמא? And what if a זב or יולדת was in the elevator and I pushed the button, did I become טמא במשא הזב?

Q. A יולדת opened a fridge wearing plastic gloves (so there's no problem of מגע), is there משא on the fridge since one part of it (the door) moved?

Q. I took a geshmake shower or went swimming, then I went ahead and made dough קודש שבת, and I was לכווד שבת קודש, can I give the חלה to a כהן? מפריש חלה?

Q. Is a metal dreidel טומאה מקבל?

Q. Is a computer טומאה מקבל?

הלכתא למשיחא

The gemara in : says שבת ל: The gemara in : says שבת ל: There's going to come a time when women will give birth every day! So let's go through some of the הלכות of יולדת¹.

A יולדת is an אב הטומאה, and she's טמא any person, כלי, or food that she comes in contact with. Contact means either through מגע (touching), or משא (lifting, even without touching, e.g. moving an object while wearing a glove, or pushing something with a stick.)

If a טהור person touches a טמא (in our case, the יולדת), he gets a partial דין of an אב הטומאה, and therefore all clothing and כלים that he touches while touching the טמא become a ראשון לטומאה, and any food or drink he touches become a ראשון לטומאה as well. Those food and clothing could further make a שני for חולין and continue to make a שלישי for תרומה. However, he's not טמא another person or a חרס כלי while touching the טמא. But if you touch the hands of the third person the hands become a שני לטומאה. [This third person whose hands became טמא just needs to become טהור ידים]. Once you stop touching the טמא, you become a regular לטומאה ראשון, therefore the food you touch only become a שני, drinks (still) become a ראשון, and you can (still) make someone else's hand a שני.

For example: Rochel is a יולדת. Leah touched Rochel with one hand while holding a gift in the other hand. Leah becomes טמאה, and the gift (כלי or food) becomes a ראשון לטומאה (if she was touching it directly, but if it's in a bag, that's called משא and it does not become טמא). After Leah stopped touching Rochel, she's still טמא all food she touches, as well as little Dina's hands that she (Leah) is holding. On her way home, Leah needs to be טובל herself and all her clothing from snood to shoes². Additionally, Leah needs to be careful not to touch any תרומה until the night, and Dina needs to wash נטילת ידים before she touches תרומה.

As for Rochel's children – whom she touched – whoever is old enough to be טובל will do so after touching her. But little 1 year old Chayim'ke, a year and a day old Sarah'le, and a year old and two days old Are'le, who probably won't be טובל, so you'll have to make sure they don't touch food that's meant to stay טהור.

If Tatty picks up little Chayim'ke he won't become טמא from him, because Chayim'ke is a ראשון and cannot make a טמא, but if Chayim'ke touches Tatty's hands he has to wash them before touching תרומה. →

¹ וכל הדינים שייכים גם לזב ובה ונדה. ודע דאף דאיתא במדרש שוחר טוב קמוי' די מתיר אסורים, דלעתיד לבא הקבי"ה יתיר נדה, והכוונה שהקבי"ה יבער הטומאה מן הארץ ולא יהיה ענין של נדה, אין זה מיד כשיבא המשיח אלא לאחר כשמתחיל זמן תחיה"מ שהוא תקופה מאוחרת מזה, כמו שביאר כ"ז בלשם בספר הדעה חלק ב' דרוש ד' ענף יב' ס"י ט' והלאה, עיי"ש שביאר כל מאמרי חז"ל בענין זה, והכלל דבבא משיח, ינהג כל התורה כולה מיד, וגם טומאת מת יהיה נוהג.

² ולדעת הגר"א בא"ר פ"א מ"ב בכלים דוקא בגדים שנוגע בגופן, אבל אם לובשת גרבים א"צ לטבול הנעלים. ודעת הרא"ש בזבחים פ"ה מ"א אינו כן.

ANSWER TO LAST WEEKS QUESTIONS:

Q. Is chanuka gelt (metal coins) טומאה מקבל?

A. No, it's not a כלי (ע' כלים פי"ב מ"ז), כלי (ע').

Q. Is a wooden menorah טומאה מקבל?

A. The משנה in מ"ב מ"ב and כלים פי"ב מ"ב says it's not טומאה מקבל because it's עץ כלי פשוטי. The question is, why isn't the place where the oil goes into called a בית קיבול? The גר"א explains that the משנה is referring to a מנורה without a בית קיבול, i.e. it's flat on top and you put on top cups for the oil, but our type of מנורה would be מקבל. The ע"ש explains that even our type is not called a בית קיבול. The תר"ע explains that even our type is not called a בית קיבול.

Q. Oil dripped on my hands from a silver menorah that was once in an המת, אהל, and I was myself טובל but my hands are still a little oily, then I made latkes, and the latkes touched chocolate coins, are the chocolate coins טמא?

A. First let's determine what's the status of this oil? According to (לפירושם בדעת רש"י³) תוס' פסחים יז' (לפירושם בדעת רש"י³) the menorah is טמא because אבי אבות הטומאה, אב הטומאה, חרב הרי הוא כחלל, and therefore the oil is an אב הטומאה. Now, does this oil have the כח to be טמא other things? That depends on how much oil is left on your hand. If the oil on your hand is wet enough to be מנת להטפח (i.e. if a dry finger touches the oil it'll become wet enough to make something else wet), then the oil could be טמא other things. Therefore, in our example, the latkes will become a ראשון, and the chocolate coins will become a שני. But if it's only לטפח (i.e. a dry finger will get wet from it but won't be able to make something else wet), then according to תוס' גיטין טז' the oil cannot be טמא further (and therefore the latkes and chocolate coins will remain טהור), and there's a רמב"ם whether the oil could be טמא further⁴.

Q. I sat down on a chair that was טמא מדרס to eat supper, afterwards someone took the spoon that I used, and was going to eat leftover cholent with it. By the time he realized that the spoon might be טמא the food, the spoon already touched a potato. Is the potato טמא, and if I remove that potato, what's the status with the rest of the cholent?

A. The spoon is a ראשון, which makes the potato a שני. What about the rest of the cholent? That depends. If it's a watery cholent, then the רוטב becomes a ראשון (even though the רוטב only became טמא from the potato which was a שני) and the רוטב makes the rest of the cholent a שני. However, if it's a dry cholent (רוטב נח), then only the potato and whatever's attached to it become טמא, the rest of the cholent remains טהור. [What's considered 'attached to the potato'? If you remove the potato with a fork, whatever comes along with it is considered part of the potato and is טמא, the rest of the cholent is טהור. (טב"י פ"ב מ"ה)].

Q. When משיח comes all the נשים צדקניות who gave birth have to bring a יולדת per birth, and until then they can't eat from the פסח (קרבתן פסח or any other קרבתן). If there isn't enough time before פסח to bring the millions of קרבנות (the עשרת עשרת [כ"ג אדר] says that the עבודה is going to start on אדר לא פסוק מה פסוק יח in מלבים), is it ok if a woman brings only one יולדת before פסח and the rest afterwards?

A. Yes. (כריתות פ"א מ"ז)

פסקים ששמעתי מהגרש"א מילר שליט"א

- טייס (pilot) אינו נטמא במשא הזב, דגרע מכח כחו, וכוונתו אפ"ל לשיטת הר"ש פ"ד מ"ג דזבים, וזה דמי יותר לצורות דמבואר בב"ק יז: דאין הזב מטמא. וכן הדין ברכב דזה לא מקרי משא או היסט.
- מקרר מקבל טומאה, ולא מקרי נעשה לשמש עם הקרקע.
- אוטו מקבל טומאה.

הערה לגליון שבוע שעבר

Last week we mentioned that any טומאה in a ספק ספיקא, even a רשות היחיד, is טמא כח. טמא to the n"ח who were מעורר, that in our ציור, it would only apply to a מבוני which has a דין of רשות היחיד. [Because the הלכה of טמא is only if you know that you ודאי entered a רשות היחיד, but if you're מסופק whether you בכלל entered רשות היחיד, you're טהור]. [טהרות פ"ו משנה ד' תפא"י אות כ"ה], טהור. Also, if there were 3 people at the place of the ספק, then it has a דין of ברה"ר which is טהור.

3 אמנם הטורי אבן חגיגה כג. כתב דאין דעת שאר המפרשים כן, וגם התניו"ט ורש"י תני רש"י באופן אחר עיי"ש.
4 לפי הגר"ח פ"ו מטומאת אוכלים ה"ה, גם דעת הרמב"ם כתוס', ולפי החזו"א שם בגליונות ובהוספות לטהרות דעת הרמב"ם דטופח מספיק לטמא, דפסק כת"ק בעדיות פ"ד מ"ו.